

Nr 132.

Av herr Nilsson, Johan, i Malmö, om anslag till upplysningsarbete för freden.

I årets statsverksproposition har hans excellens utrikesministern upptagit ett förslag om anslag till fredsupplysning till ett belopp av kr. 10,000:—. Anslag för detta ändamål har av riksdagen beviljats under ett tiotal år. Anslaget utgår under nuvarande budgetår med kr. 15,000:— och var budgetåret 1939/40 kr. 30,000:—.

Att ifrågakvarande anslag funnits motiverat och det arbete, som därmed understödes, ansetts vara av allmänt intresse, framgår tillfullo av utrikesministerns förslag och av de beslut riksdagen en följd av år — de senaste åren utan meningsskiljaktigheter — fattat i detta ämne. Frågan kan alltså endast vara, till vilket belopp anslaget under nuvarande förhållanden bör sättas.

Vi vilja i detta sammanhang framhålla, att ett upplysningsarbete för freden är av synnerlig vikt nu. Alla, som närmare studerat det förra storkriget och den därpå följande freden, äro ense om att en bristfälligt upplyst folkopinion utövade ett ödesdigert inflytande på fredens utformning. I en del av de länder, som torde komma att få avgörande inflytande på det fredsslut, som skall följa på det nuvarande kriget, har man beaktat denna erfarenhet och söker finna riktlinjer för en bättre lösning av dessa problem. Det torde vara av minst lika stor vikt, att de neutrala folken bli delaktiga av upplysning på detta område och få möjligheter att från sina utgångspunkter bedöma olika förslag. Vårt folk bör icke ställas utanför denna diskussion, som så nära angår även dess framtid.

Vi vilja även understryka den betydelse en dylik upplysning har för den andliga beredskap vårt folk nu behöver och som är föremål för statsmakternas livliga intresse. De krigförande och deras sympatisörer driva, som bekant, en intensiv propaganda var och en för sin sak. Denna propagandaverksamhet är självfallet en stor fara för vårt folks möjligheter att bedöma det som sker och sin egen ställning till detta. Vinner propagandan i den ena eller andra riktningen sitt syfte, är det fara värt, att vårt folks andliga motståndskraft brytes till skada för värnet om vår frihet och självständighet. Det bästa medlet mot en sådan utveckling är en saklig upplysning i hithörande ting.

De organ, som främst förmedla en allmän upplysning härvidlag, äro de organisationer, som åtnjutit bidrag ur anslaget till fredsupplysning. De utgöra också de icke-statliga organ, som söka hålla kontakt med det fredsarbete, som

pågår ute i världen, och på denna punkt bryta det svenska folkets isolering. Under de nuvarande förhållandena ha de, icke utan framgång, strävat att hålla det svenska folkets mod uppe genom att klarlägga det historiska skeendet och påvisa vägar till en bättre framtid.

Emellertid har dyrtiden och det ekonomiska trycket gjort sig gällande även för dem. Den nedsättning av statens bidrag, som av Kungl. Maj:t föreslogs i fjol, nämligen från 30,000 kronor till 15,000 kronor, har på ett kännbart sätt försvårat deras arbete och utvecklingsmöjligheter. Motionären sökte genom motion i fjol yrka på bibehållandet av anslaget vid vad det då var, nämligen 30,000 kronor, men med hänsyn till det statsfinansiella läget tillstyrkte statsutskottet Kungl. Maj:ts förslag. Och detta blev också riksdagens beslut. Efter den undersökning, som undertecknad företagit, framgår att de organisationer, som böra hållas uppe nu och för ett kommande fredsarbete, ha svårt att uppehålla sin verksamhet med det i fjol beslutade anslaget. Men även om en återgång till anslaget om 30,000 kronor väl kunde motiveras, skall jag dock icke föreslå någon höjning av det anslag av 15,000 kronor, som beslutades i fjol. En ytterligare beskärning av detta bidrag skulle emellertid under angivna förhållanden bli ödesdiger för en verksamhet, som riksdag och regering erkänt som allmännyttig och som fyller en viktig uppgift i fråga om vår andliga beredskap.

Under åberopande härav får jag föreslå,

att anslaget till upplysningsarbete för freden bibehålles vid nu utgående belopp 15,000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1941.

Joh. Nilsson,
Malmö.